

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΠΙΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, ΤΗΝ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΟΜΕΝΗΝ ΤΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΝΝΑΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

2 Κορ. 11
13.

ΑΝΔΡΕΣ ἦσαν οἱ ψευδαπόστολοι, οἵτινες ἐ-
σχηματίζοντο καὶ ὑπεκρίνοντο, ὅτι ἦσαν
ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κηρύττοντες τὴν
εἰς Χριστὸν πίσιν, σπείρωσι δολίως εἰς τὰς
ψυχὰς τῶν πισῶν τὰ πονηρὰ ζιζάνια τῶν
διεσραμμένων αὐτῶν δογμάτων. Γινώσκον-
τες δὲ, ὅτι, εἰὰν καταργήσωσι τὴν περὶ τοῦ
Παύλου ὑπόληψιν καὶ τὸ σέβας τῶν πισῶν.

εὐδοῦται τὸ διεφθαρμένον αὐτῶν κήρυγμα, καὶ ἐξαλείφονται τῆς ἀληθείας τὰ σπέρματα, τὰ ὑπ' αὐτοῦ σπαρέντα, ἔρραπτον κατ' αὐτοῦ πᾶν εἶδος κατηγορίας τε καὶ συκοφαντίας, ἀγωνιζόμενοι καταπιῆσαι πάντας, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἀπατεῶν καὶ πλάνος. Ἐπειδὴ δὲ κατενόησεν ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, ὁ Παῦλος, ὅτι ἀνάγκη ἐστίν, ἵνα ἀπαντήσας εἰς τὰς κατηγορίας αὐτῶν, ἀπαδείξῃ, ὅτι ἐστίν ἀληθινὸς ἀπόστολος, ὅπως μὴ ἀπατηθῶσιν ὑπ' αὐτῶν οἱ πισεύσαντες, καὶ ἀθετήσαντες τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, σερτηθῶσι τῆς αἰωνίου σωτηρίας καὶ ἐγνώρισεν, ὅτι ἡ σύστασις αὐτοῦ ἐγένετο σύστασις καὶ σήριγμα τῆς ἀληθινῆς πίστεως· διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη, καὶ μὴ θέλων, περιγράψαι πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅπου οἱ ψευδαπόστολοι ἐδ.δασκον, καὶ τὸ γένος, καὶ τοὺς προγόνους, καὶ τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τοὺς κόπους, καὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τοὺς κινδύνους, καὶ τοὺς διωγμούς, καὶ τὰ λοιπὰ αὐτοῦ παθήματα. Ἴνα δὲ ἐξ ὀλοκλήρου πληροφορήσῃ αὐτοὺς περὶ τῶν κατ' αὐτόν, ἠναγκάσθη φανερωῆσαι καὶ τὰ θαυμασιώτατα αὐτοῦ χαρίσματα, ἧγουν τὰς ἀποκαλύψεις, ἐξόχως δὲ τὴν ὀπτασίαν, ἣν εἶδε μὲν πρὸ ἐκτῶν δεκατεσσάρων, ἐκρυψε δὲ ἕως τότε καὶ ἐσιώπησεν. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἔταινοι αὐτοῦ ἦσαν καὶ ἐγκώμια, διὰ τοῦτο μετὰ τσαύτης σοφίας καὶ ταπεινοφροσύνης συνέμιξε καὶ συνεκέρασε τὴν τούτων διήγησιν, ὥστε, κἂν φαίνεται, ὅτι αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπαινεῖ, πᾶς ὁμως, ὁ ταῦτα ἀκούων, θαυμάζει, καὶ οὐ μόνον πείθεται, ὅτι οὐκ εἰσὶ περιουτολο-

γίας λόγια, ἀλλὰ καὶ τιτρώσκεται ἡ καρδία αὐτοῦ ὑπὸ τῆς γλυκύτητος τοῦ θεοῦ ἔρωτος. Ἐὰν προσηλώσητε τὸν νοῦν πρὸς κατανόησιν τῶν σήμερον ἀναγνωσθέντων λόγων τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ, λαμβάνετε περὶ τούτου τελείαν τὴν πληροφορίαν.

Ἄδελφοί ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. 1. Κορ. 11. 31.

Ἐπειδὴ καὶ πρότερον διηγήθη, καὶ πάλιν ἔμελλε διηγηθῆναι πράγματα μεγάλα καὶ δυσκολοπίστιστα, ἐξόχως τὴν ὀπτασίαν αὐτοῦ, φοβούμενος, μήπως οἱ ταῦτα ἀκούοντες, οὐ πισεύσωσιν αὐτῷ, ἐπικαλεῖται μάρτυρα τὸν θεόν, ὅστις τὰ πάντα εἶδως, ἐγίνωσκε καὶ τοῦτο, ἧγουν τὸ, ὅτι οὐ ψεύδεται, ἀλλὰ λέγει ἀλήθειαν. Θεὸν δὲ εἶπε καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἄνθρωπος ἐστὶ τέλειος, καὶ θεὸς τέλειος· καὶ καθὼ μὲν ἄνθρωπος, θεὸς αὐτοῦ ἐστίν ὁ θεός, καθὼς καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· καθὼ δὲ θεός, πατὴρ αὐτοῦ ἐστίν ὁ θεός, ὡς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων αὐτὸν γεννήσας. Βλέπε δὲ, μετὰ πόσης εὐλαβείας ἐπεκαλέσατο μάρτυρα τὸν θεόν· ἐπειδὴ ἐξεφώνησε τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, εἶπεν εὐθύς, «Ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας». Ὁ θεός, λέγει, ὅστις ἐστὶν αἰνετὸς καὶ δεδοξασμένος, εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας· τοιοῦτοτρόπως δὲ προετοιμάσας τὰς ψυχὰς τῶν ἀκούοντων, ἵνα πισεύσωσιν εἰς

τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα, ἄρχεται τῆς διηγή-
σεως οὕτως.

2. Κορ. 11
32.

Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέ-
τα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν Δα-
μασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με θέλων.

33.

Καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχα-
λάσθην διὰ τοῦ τείχους, καὶ ἐξέφυ-
γον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

1 Κορ. 6 18.
περὶ 1002.
Αἴτι.

Βασιλεὺς ἦν ὁ Ἀρέτας τῆς Ἀραβίας, καὶ
πενθερός τοῦ Ἡρώδου Ἀντίπα τοῦ τετράρ-
χου· ἐπειδὴ δὲ τότε ἡ Συροφοινίκη, ἡ μητρό-
πολιν ἔχουσα τὴν Δαμασκὸν, ὑπέκειτο εἰς
τὴν Ἀραβίαν, διὰ τοῦτο ὁ Ἀρέτας ἐξελεν
εἰς τὴν Δαμασκὸν ἄρχοντα τοῦ ἔθνους ἐκεῖ-
νου καὶ διοικητὴν· τοῦτον δὲ τὸν ἄρχοντα
ὠνόμαζον ἐθνάρχην. Αὐτὸς οὖν ὁ ἐθνάρχης
ἔβαλλε φύλακας εἰς τὴν πόλιν τῆς Δαμα-
σκοῦ, θέλων πιάσαι τὸν Παῦλον· ὅστις τεθεῖς
ἐν σαργάνῃ, ἤγουν ἐνδον σπυρίδος, ἢ καλά-
θου, ἢ δεθὲς σχοινίῳ (ταῦτα τὰ τρία ση-
μαινόμενα ἔχει ἡ σαργάνη), κατεβιδιάσθη
διὰ τῆς θυρίδος, τῆς ἐν τῷ τείχει τῆς πό-
λεως, καὶ οὕτως ἐξέφυγε τοῦ ἐθνάρχου τὰς
χεῖρας, ἤγουν ἐσώθη τοῦ θανατηφόρου κιν-
δύνου. Ταῦτα μετὰ συντομίας διηγήθη ὁ
Παῦλος, σιωπήσας καὶ τὸ, πότε συνέβη εἰς
αὐτὸν οὗτος ὁ κίνδυνος, καὶ τὸ, διὰ τί ἐζή-
τει πιάσαι αὐτὸν ὁ ἐθνάρχης, καὶ τίνες ἦ-
σαν οἱ διὰ τῆς σαργάνης αὐτὸν καταβι-
βάσαντες· ἰστόρησε δὲ ταῦτα ὁ θεηγόρος

Πρὸς 9.
24, 25.

Λουκᾶς. Ἐκ δὲ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ μαν-

θάνομεν, ὅτι, ὅταν ὁ Παῦλος ἐλθὼν εἰς τὴν
Δαμασκὸν, καὶ βαπτισθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Ἀ-
νανίου, ἐκήρυττε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν υἱὸν
θεοῦ, καὶ ἐπεπτόμιζε τοὺς ἐκεῖ Ἰουδαίους,
τότε αὐτοὶ ἐβουλεύσαντο φονεῦσαι αὐτόν·
καὶ παρετήρουν μὲν αὐτοὶ τὰς θύρας τῆς
πόλεως ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ἔπεισαν δὲ,
ὡς φαίνεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Παύλου,
καὶ τὸν ἐθνάρχην, ἵνα στήσῃ φύλακας εἰς
τὰς θύρας τῆς πόλεως, ὅπως πιάσας τὸν
Παῦλον, παραδῶ αὐτὸν εἰς θάνατον· οἱ δὲ
ἐν Δαμασκῷ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ φυγα-
δέυσαντες αὐτὸν διὰ τῆς σαργάνης, ἐλύ-
τρωσαν τοῦ κινδύνου. Τίνα δὲ σκοπὸν
εἶχεν ὁ Παῦλος, τοῦτο τὸ συμβᾶν διη-
γούμενος; Ἐπειδὴ προλαβὼν ἰστόρησε γε-
νικῶς τὰ παθήματα καὶ τοὺς κινδύνους
αὐτοῦ, εἰπὼν· «Κινδύνοις ποταμῶν, κιν-2. Κορ. 11
26.
» δύνουσι ληστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κιν-
» δύνουσι ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κιν-
» δύνουσι ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσῃ,
» κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις»· διηγήθη εἰδι-
κώτερον ἓνα τῶν κινδύνων αὐτοῦ, ἵνα καὶ
περὶ τῶν λοιπῶν πιστώσῃ τοὺς ἀκούοντας.
Σὺ δὲ σημείωσον, ὅτι, ἐπειδὴ εὔρε τρόπον
τοῦ φυγεῖν τὸν κίνδυνον, ἔφυγεν αὐτὸν κα-
τὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ,
ὅστις εἶπεν· «Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν Μκθ. 10.
23.
» τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην»·
Ἄκουσον δὲ καὶ τὸ πῶς προοιμιάζει, μέλ-
λων δηλοποιῆσαι τὴν ὀπτασίαν καὶ τὴν ἀ-
ποκάλυψιν, ἣν ὁ θεὸς εἰς αὐτὸν ἀπεκάλυψε.

Καυχᾶσθαι δὲ οὐ συμφέρει μοι· 2. Κορ. 12
1.

ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὄπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου.

Ἀληθῶς ἡ καύχησις οὐ συμφέρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπειδὴ αὐτὴ ἐστὶ καρπὸς τῆς ὑπερηφανείας· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ συμφέρει, διὰ τί ὁ Παῦλος ἐκαυχῆθη, τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ὄπτασίας καὶ τὰς ἀποκαλύψεις αὐτοῦ καθιστορήσας; Διαφέρει καύχησις καυχήσεως, καθὼς διαφέρει καὶ προσευχὴ προσευχῆς, καὶ ἐλεημοσύνη ἐλεημοσύνης, καὶ νηστεία νηστείας· ἐὰν προσεύχωμαι, ἢ ἐλεῶ, ἢ νηστεύω δι' ἀγάπην θεοῦ, ἢ προσευχὴ καὶ ἢ ἐλεημοσύνη καὶ ἢ νηστεία ὠφελοῦσι τὴν ψυχὴν μου· ἐὰν δὲ ταῦτα ποιῶ, ἵνα δοξασθῶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν λαμβάνω ὠφέλειαν. Ταῦτα ἐκπερασμένως ἐδίδαξεν ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὅτε ἐλάλησε περὶ ἐλεημοσύνης καὶ προσευχῆς καὶ νηστείας. Ταῦτα δὲ ἀρμόζουσι καὶ εἰς τὴν καύχησιν· ὅστις καυχᾶται, ἵνα δοξασθῇ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐκείνον ἢ καύχησις οὐ συμφέρει, διότι ἐστὶ φιλοδοξία καὶ ὑπερηφάνεια· περὶ ταύτης δὲ τῆς καυχήσεως ἔλεγεν ὁ Παῦλος· «Καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι»· Ὅστις δὲ καυχᾶται, ἵνα ὠφελήσῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ, ἐκείνον ἢ καύχησις ὠφελεῖ, ἐπειδὴ ἐστὶν ἀγάπη τοῦ πλησίον· τοιαύτη δὲ ἦν τοῦ Παύλου ἢ καύχησις, ἢ ἀγάπη δηλονότι τοῦ πλησίον. Οἱ ψευδαπόστολοι μυρίας πλέκοντες κατὰ τοῦ Παύλου κατηγορίας, ἐσμίκρυνον τὴν δύναμιν τῆς εὐαγγελικῆς ἀληθείας, τῆς ὑπ' αὐτοῦ κηρυττομένης· ὁ-

θεν αὐτὸς διηγούμενος τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ὄπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις αὐτοῦ, ἐξουδένει μὲν τὰς κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας, ἠὔξανε δὲ τὴν ὑπόληψιν τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, καὶ θεραπεύων τὴν πλάνην τῶν ὑπὸ τῶν ψευδαποστόλων διαφθαρέντων, ἐστήριζεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Καὶ τότε δὲ, καὶ τὴν σήμερον, καὶ ἕως τῆς συντελείας ὠφελοῦνται πάντες οἱ εὐσεβεῖς, οἱ ἀκούοντες τὰ κατορθώματα καὶ τὰ θεῖα τοῦ Παύλου χαρίσματα. Βλέπε δὲ, ὅτι εἰπών. «Ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὄπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου»· ἐφάνέρωσεν, ὅτι οὐ μόνον μίαν ὄπτασίαν εἶδε καὶ ἀποκάλυψιν, αὐτὴν δηλονότι, ἣν καθιστόρησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλὰς, ὡς ἐβεβαίωσε καὶ διὰ τούτου τοῦ λόγου· «Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψων»· Ἐχει δὲ ἡ ἀποκάλυψις περισσώτερόν τι τῆς ὄπτασίας· διὰ μὲν τῆς ὄπτασίας βλέπουσι μόνον οἱ ἅγιοι τὰ παριστάμενα αὐτοῖς· ἢ τὸν παλαιὸν τῶν ἡμερῶν ἐπὶ θρόνου καθήμενον, ὡς εἶδεν αὐτὸν ὁ προφῆτης Δανιὴλ, ἢ «Τοὺς οὐρανοὺς ἀνεω-

2. Κορ. 12
7.
Θεοφύλ.
Αὐτ.

Δαν. 7. 9.

Ματθ. 6.
2, 5, 16,

διὰ τῆς μεταλήψεως τῆς θείας εὐχαριστίας·
 ταιαύτη καὶ ἡ ἀποκάλυψις, ἣν εἶδεν ὁ εὐα-
 γελιστὴς Ἰωάννης « Ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ »,
 δι' ἧς ἔμαθε τὰ μέλλοντα γενέσθαι. Ἀποκά-
 λυψις δὲ φαίνεται καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Παύλου

2. Κορ. 12
 4. ἱστορουμένη, καθότι δι' αὐτῆς « ἤκουσεν
 » ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξόν ἀνθρώπῳ λα-
 » λῆσαι ». Ἀρχεται δὲ τῆς περὶ αὐτῆς
 διηγήσεως οὕτως·

2. Κορ. 12.
 2. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ
 ἑτῶν δεκατεσσάρων, (εἴτε ἐν σώμα-
 τι, οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώμα-
 τος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν) ἄρπα-
 γέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρα-
 νοῦ.

Ὁ Παῦλος ἠρπάγη ἕως τρίτου οὐρανοῦ, αὐ-
 τὸς ἠρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, αὐτὸς ἤκουσε
 τὰ ἄρρητα ῥήματα, ὡς ἐπιβεβαιουῦσι ταῦτα
 τὰ προειρημένα ὑπ' αὐτοῦ λόγια· « Καυχᾶσθαι
 » δὴ οὐ συμφέροι μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὄπτα-
 » σίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου ». Μετεσχη-
 μάτισε δὲ τὸν λόγον εἰς τρίτον πρόσωπον, ὡς
 περ ἂν εἰ ἄλλος τις ἦν ὁ ἄρπαγίς, ἵνα ὁ λόγος
 αὐτοῦ μὴδὲ ἴχνος ἔχη ὑπερηφανείας. « Οἶδα,
 » λέγει, ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ », ἤγουν ἄν-
 θρωπον, πιστεύοντα εἰς τὸν Χριστόν, ἡ
 ἄνθρωπον, ὅστις τῇ δυνάμει τοῦ Χριστοῦ
 ἠρπάγη ἕως τρίτου οὐρανοῦ. Εἰπὼν δὲ, ὅτι
 πρὸ ἑτῶν δεκατεσσάρων οἶδε τὸν τοιοῦτον
 ἄνθρωπον ἄρπαγέντα, ἐφανέρωσεν, ὅτι
 δεκατέσσαρα ἔτη ἐσιώπησε ταύτην τὴν ἀ-
 ποκάλυψιν, τότε δὲ μόνον ἐκοινολόγησεν

Αἰτ. 1.

αὐτήν, ὅτε ἐγνώρισεν, ὅτι δι' αὐτῆς δύνα-
 ται ἐλευθερωῖσθαι τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τῆς τῶν
 ψευδαποστόλων πλάνης. Σημειῶται δὲ, ὅτι
 τρεῖς οὐρανοὺς ἀναφέρει ἡ θεία γραφή· τὸν
 οὐρανόν, ἐν ᾧ ἵπτανται τὰ πετεινὰ, διότι
 λέγει· « Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ». Οὗτος δὲ
 ὁ οὐρανὸς ἐστὶν ὁ αἴθρ, εἴτουν ἡ καλουμένη
 ἀτμοσφαῖρα· τὸν οὐρανόν τὸν καλούμενον
 στερέωμα, τὸ « Διαχωρίζον ἀναμέστον ὕδα-
 » τος καὶ ὕδατος », ἡγουν τὸ διαχωρίζον
 τὸ ὕδωρ τὸ ὑλικόν ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ
 αἴθλου, τουτέστι τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων·
 διότι καὶ τὸ στερέωμα ὠνόμασεν ὁ θεὸς οὐρα-
 νόν. « Καὶ ἐκάλεσε, λέγει, ὁ θεὸς τὸ στερέωμα
 » οὐρανόν ». Καὶ τὸν τρίτον οὐρανόν, ὅστις
 ἐστὶν ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ᾧ κατοικεῖ·
 ὁ θεός, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Δαβὶδ, λέγων· « Ψά-
 » λατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐ-
 » ρανόν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς. Ὁ οὐ-
 » ρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ Κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν
 » ἔδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ». Κἂν δὲ
 τὸ « Ἔως τρίτου οὐρανοῦ » σημαίνει κατὰ
 τὴν σημασίαν τῶν λέξεων, ὅτι ὁ Παῦλος
 οὐκ εἰσέβη εἰς τὸν τρίτον οὐρανόν, ἀλλ' ἔ-
 βη εἰς τοῦ τρίτου οὐρανοῦ τὰ μεθόρια· ἐ-
 πειδὴ ὁμοῦ κατωτέρω λέγει, « Ὅτι ἠρπά-
 » γη εἰς τὸν παράδεισον ». ἤγουν εἰς τὸν
 τόπον τῆς θείας δόξης, πιθανόν φαίνεται,
 ὅτι καὶ αὐτὸ τὰ « Ἔως τρίτου οὐρανοῦ »,
 τὸν αὐτὸν σημαίνει τόπον. Ἠρπάγη δὲ,
 εἶπε, καὶ οὐχὶ ἀνέβη, ἵνα καὶ τὸ ταχὺ καὶ
 παράδοξον φανερώτῃ τῆς εἰς τοσοῦτον ὕψος
 ἀναβάσεως. « Ἀλλ' ἄρά γε » « Ἐν σώματι »,
 τουτέστιν ἡ ψυχὴ σὺν τῷ σώματι αὐτοῦ.

Ψαλ. 8. 8.

Γεν. 1. 6.

Αἰτ. 2.

Ψαλ. 67.
 23.

Ψαλ. 113.
 21.

2. Κορ. 12
 4.

ἡρπάγη, ἢ ἐκτός ἢ τοῦ σώματος, ἢ ἡγουν
μόνη ἢ ψυχῇ, τὸ δὲ σῶμα ἔμεινεν εἰς τὴν
γῆν; Ἐπειδὴ ὁ Παῦλος ὡμολόγησεν, ὅτι οὐ-
δὲ αὐτός, ἀλλὰ μόνος ὁ θεὸς τούτο οἶδε, πῶς
ἡμεῖς δυνάμεθα τοῦτο μαθεῖν, ἐπομένως πε-
ριττόν τὸ περὶ τούτου ἐξετάζειν· τούτο δὲ
οἶδαμεν, ὅτι παρὰ τῷ παντοδυνάμῳ θεῷ
δυνατά εἰσιν ἐπίσης καὶ τὰ δύο.

^{2. Κορ. 12.}
^{8.} Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον
(εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτός τοῦ σώ-
ματος, οὐκ οἶδα ὁ θεὸς οἶδεν) ὅ-
^{4. 9.} τι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ
ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐ-
ξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι.

Τὰ αὐτὰ καὶ πρὸ τούτων εἶπεν· ἐπανέ-
λαβε δὲ τὰ αὐτὰ, ἵνα ἐπιθεβαιώσῃ τὴν τού-
^{Γεν. 2. 8.} των ἀλήθειαν. Ἀκούων δὲ « Ὅτι ἡρπάγη
εἰς τὸν παράδεισον », μὴ νομίσης, ὅτι πε-
ρὶ τοῦ ἐπιγείου παραδείσου λαλεῖ, ὅπου ὁ
θεὸς ἔθετο τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε ».
Διότι « ὁ θεὸς ἐφύτευσε τὸν παράδεισον »
οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς γῆς, « ἐν
^{2. Κορ. 12.}
^{2.} » Ἐδὲμ κατὰ ἀνατολὰς ». Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦ-
λος ἀνωτέρω εἶπεν. Ὅτι ἡρπάγη ἕως τρί-
του οὐρανοῦ, οὐδεμίαν ἀκολουθίαν ἔχει ὁ
λόγος αὐτοῦ, ἐὰν νοήσωμεν, ὅτι ἐκεῖθεν, ἤ-
γουν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡρπάγη πάλιν εἰς
τὴν γῆν, ὅπου ὁ παράδεισος, ἐκεῖ δὲ, καὶ οὐ-
χι εἰς τὸν οὐρανὸν ἤκουσε τὰ ἄρρητα ῥήμα-
τα. Τί οὖν ἐσήμαινεν ὁ Παῦλος, εἰπὼν « Ὅ-
τι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον », τὸν τό-
πον ἐσήμανεν, ἐν ᾧ κατοικεῖ καὶ κατ' ἐ-

ξοχὴν δοξάζεται ὁ θεός, καθὼς καὶ ὁ Κύ-
ριος Ἰησοῦς, ὅταν εἶπε πρὸς τὸν ἐν σταυρῷ
κρεμάμενον ληστήν. « Ἀμὴν λέγω σοι, σή-
» μερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ ». ^{Λουκ. 23.}
^{43.} Ἐκεῖ οὖν εἰς τὰ ἀγαπητὰ σκηνώματα τοῦ
Κυρίου ἡρπάγη ὁ Παῦλος, καὶ ἐκεῖ ἤκουσε
τὰ ἄρρητα ῥήματα. Ἀλλὰ ποῖα ἄρα γε ἦ-
σαν τὰ τοιαῦτα ῥήματα, ἄρα γε οἱ λατρευ-
τικοὶ καὶ παναρμόνιοι ὕμνοι τῶν ἐπουρα-
νίων δυνάμεων ἀσωμάτων; ἄρα γε αἱ εὐχα-
ριστήριοι καὶ μελωδικαὶ δοξολογίαι τῶν
πνευμάτων, τῶν ἀπ' αἰῶνος δικαίων καὶ
ἀγίων, ἄρα γε αἱ ἀποκαλύψεις καὶ ἐρμη-
νεῖαι τῶν ἀκαταλήπτων τοῦ θεοῦ μυστη-
ρίων; Ἀλλὰ τίς δύναται εἰπεῖν ποῖα, ὅταν
αὐτὸς ὁ Παῦλος, ὁ ταῦτα ἀκούσας, ἐμαρ-
τύρησεν, ὅτι εἰσὶν ἄρρητα, ἡγουν ἄλεκτα
καὶ ἀνέκφραστα; τίς δύναται λαλῆσαι πε-
ρὶ αὐτῶν, ὅταν αὐτὸς ὡμολόγησεν, ὅτι ἄν-
θρωπος οὐ δύναται λαλῆσαι περὶ αὐτῶν;
« Ἄ οὐκ-ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι ».

Ἵπὲρ τοῦ τοιούτου καυχῆσομαι. ^{2. Κορ. 12.}
^{5.} ὕπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι,
εἰμὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου.

Ἵπὲρ τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου, λέγει, τοῖ
καταξιοθέντος ἀναβῆναι ἕως τρίτου οὐρα-
νοῦ, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν παράδεισον, καὶ
ἀκούσαι ἄρρητα ῥήματα, ὕπὲρ τοῦ τοιούτου
ἐγὼ καυχῆσομαι· ἀλλὰ ἄλλος μὲν ἔλαβ
τὴν χάριν ταύτην, αὐτὸς δὲ ἔμελλε και
χρηθῆναι; Ποῖον λόγον ἔχει τοῦτος; Καὶ τοῖ
το ἀποδεικνύει, ὅτι αὐτὸς, καὶ οὐχι ἄλλ.

ἤξιώθη τῶν τοιούτων μεγάλων τοῦ θεοῦ χαρισμάτων, ὑπὲρ ὧν ἔμελλε καυχῆσθαι· ταπεινοφρονῶν δὲ ὁ τρισμακάριος, μετεμόρφωσε τὸν λόγον εἰς ἄλλο πρόσωπον· διότι ἀληθῶς πολλὴν ἐπίδειξιν καὶ ὑπερηφανείας ἔμφασιν εἶχεν ὁ λόγος αὐτοῦ, ἐὰν ἔλεγεν· ἐγὼ ἠρπάγην ἕως τρίτου οὐρανοῦ, ἐγὼ ἠρπάγην εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσα ἄρρητα ῥήματα, ὅθεν ὑπὲρ τούτου καυχῶμαι. Διὰ τοῦτο οὖν μετασχηματίσας τὸν λόγον εἰς τρίτον πρόσωπον, συνέτριψε τὴν δύναμιν τῆς ἐπιδείξεως καὶ τῆς ἐπάρσεως, καθὼς καὶ ὁ ἐπιστήθιος Ἰωάννης, ὅταν εἶπεν· « Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος, βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στήθος αὐτοῦ ». Ἀλλὰ διὰ τί λέγει, ὅτι ὑπὲρ ἑαυτοῦ οὐ καυχῆσεται, εἰμὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις αὐτοῦ « Ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ καυχῶμαι, εἰμὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου »; Ποῖαί εἰσιν αἱ ἀσθενεῖαι ὑπὲρ, ὧν καυχῆσεται; καὶ διατί ἔμελλε καυχᾶσθαι ἐν αὐταῖς; Ἀσθενεῖαι μὲν εἰσιν αἱ ἀδυναμίαι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· διότι ἀδύνατός ἐστι τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς κατορθώματα, καὶ οὐδὲν ἀγαθὸν δύναται ποιῆσαι χωρὶς τῆς τοῦ θεοῦ βοηθείας. « Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν ». Διὰ ποῖον δὲ λόγον ἔμελλε καυχᾶσθαι ἐν αὐταῖς, ἐφανέρωσε, λέγων. « Ἡδίστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ». Εἰς ἐκείνον, ὅστις ταπεινοφρόνως καυχώμενος κηρύττει τὴν ἀδυναμίαν

καὶ ἀσθένειαν αὐτοῦ, ἔρχεται τοῦ Χριστοῦ ἡ δύναμις, καὶ ἐν αὐτῷ ἐνοικουσα, ἐργάζεται δι' αὐτοῦ τὰ μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἔργα· διὰ τοῦτο οὖν ἔμελλε καυχᾶσθαι ὁ Παῦλος ἐν ταῖς ἀσθενείαις τῆς φύσεως, ἵνα δηλονότι κατασκηνώσῃ ἐπ' αὐτὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ δύναμις.

Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φεῖδομαι δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.

Ἀνάγει τὸν λόγον εἰς τὰς ἀποκαλύψεις· σὺ δὲ σημείωσον, ὅτι τὸ, « Ἐὰν θελήσω καυχῆσασθαι » δηλωτικόν ἐστίν, ὅτι ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ οὐκ ἔκαυχᾶτο ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἀνωτέρω οὐκ εἶπεν, ὑπὲρ τοῦ τοιούτου ἔκαυχῆσθαι, ἢ καυχῶμαι, ἀλλὰ καυχῆσομαι, ἡγουν μέλλω καυχῆσθαι, ἐὰν θελήσω· καὶ ὅστις μὲν καυχᾶται ἐπὶ ψεύδεσιν, ἡγουν καυχᾶται ἐπὶ πλούτῳ, πτωχὸς ὢν, ἢ ἐπὶ σοφίᾳ, γράμματα μὴ μεμαθηκώς, ἐκεῖνός ἐστιν ἄφρων καὶ μωρός· ὅστις δὲ καυχᾶται ἐπὶ ἀληθείᾳ, τουτέστι διὰ ὅσα πράγματα τῇ ἀληθείᾳ ἔχει, ἐκεῖνος, καθότι καυχᾶται ὑπὲρ πραγμάτων ἀληθινῶν, οὐκ ἔστι μωρός, κἂν οὐ συμφέρῃ αὐτῷ ἡ καύχησις. Ἐὰν οὖν ὁ Παῦλος ἤθελε καυχῆσθαι ὑπὲρ τῶν ἀποκαλύψεων, οὐκ ἦν ἄφρων, καθότι ἔκαυχᾶτο ὑπὲρ ἀληθινῶν πραγμάτων· οὐκ ἔκαυχᾶτο ὁμῶς, ἐπειδὴ ἐφοβείτο, μήπως οἱ ἀκούοντες

1 Κορ. 21.
20.

1 Κορ. 15.
5.

2 Κορ. 12.
5.

2 Κορ. 12.
6.

Πραξ. 14. 18. τὰ περὶ τῶν ἀποκαλύψεων αὐτοῦ διηγήματα, νομίσωσιν αὐτὸν ἀνώτερον ἀνθρώπου, καὶ θελήσωσι θεοποιῆσαι αὐτὸν, καθὼς οἱ ἐν Λύστροις, ὅτι ἐθεράπευσε τὸν ἐκ κοιλίας μητρὸς χωλόν.

2. Κορ. 7. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατᾶν, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.

Πραξ. 9. 9. Ἀκούεις; Τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων, λέγει· ἡ δὲ ὑπερβολὴ νοεῖται ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ἢ γουν τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ἀποκαλύψεων, ἢ κατὰ τὸ μέγεθος, τουτέστι κατὰ τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἀποκαλυπτομένων πραγμάτων, ἢ καὶ κατὰ τὰ δύο ὁμοῦ· ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν ἀποκαλύψεων Πραξ. 9. 9. γνωσταί εἰσιν αἱ ἐξῆς. Ἡ ὄρασις, ἣν εἶδεν ὁ Παῦλος, ὅτε ἐπορεύετο εἰς τὴν Δαμασκόν· Πραξ. 16. 9. « Τὸ ὄραμα διὰ τῆς νυκτὸς », ὅτε κατέβη εἰς τὴν Τρωάδα· Πραξ. 18. 9. Ἡ ὄπτασία τοῦ Κυρίου. « Διὰ τὸ ὄραματος ἐν νυκτὶ », ὅτε διέτριβεν εἰς τὴν Κόρινθον· Πραξ. 20. 23. Ἡ ὄπτασία τοῦ ἀγίου πνεύματος, ἡ διαμαρτυρήσασα, ὅτι περιμένουσιν αὐτὸν δεσμὰ καὶ θλίψεις. Πραξ. 27. 17. ὅτε προσήυχετο ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐγένετο ἐν ἐκστάσει. Πραξ. 28. 11. Ἡ ὄπτασία τοῦ Κυρίου, ὅστις ἐθάρρυνεν αὐτὸν κατὰ τοὺς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐτοιμασθέντας κατ' αὐτοῦ θανατηφόρους κινδύνους. Πραξ. 28. 23. Ἡ ὄρασις τοῦ ἀγγέλου, ὅτε ἐκινδύνευσεν ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα ἕως τρίτου οὐρανοῦ ἀ-

νάβασις αὐτοῦ καὶ τῶν ἀρρήτων ῥημάτων ἢ ἀκρόασις. Περὶ δὲ τοῦ σκόλοπος τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ ἀγγέλου σατᾶν τινὲς μὲν λέγουσιν, ὅτι διὰ τούτων τῶν ὀνομάτων ἐφανέρωσε τὴν ὠταλγίαν ἢ τὴν κεφαλαλγίαν, τὴν ὑπὸ συνεργείας τοῦ δαίμονος προξενουμένην αὐτῷ. Ἄλλ' οὗτοι οὐδεμίαν ἔχουσι περὶ τούτου ἀπόδειξιν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ σκόλοψ καὶ ὁ ἄγγελος σατᾶν δηλοῦσι τὰ πολλὰ καὶ βαρέα τοῦ σώματος βασανιστήρια· ἄλλοι, τὰς ἀσθενείας· ἄλλοι, τοὺς πειρασμούς, τὰς ὕβρεις, τὰς ἀνάγκας, τὰς τῶν ἐχθρῶν ἐπαναστάσεις. Ἄλλ' οὗτοι διερμηνεύουσι γενικῶς καὶ πληθυντικῶς τὰ ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰδικῶς καὶ ἐνικῶς εἰρημένα. Ἄλλοι τὴν σαρκικὴν ἐπιθυμίαν λογίζονται σκόλοπα καὶ ἄγγελον σατᾶν. Ἄλλ' οὗτοι πρῶτον μὲν ἐλέγχονται ὑπὸ τοῦ ὀρθοῦ λόγου· διότι ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι σκόλοψ τῆς σαρκὸς καὶ ὁ ἄγγελος σατᾶν ἐδόθη αὐτῷ, ἵνα μὴ ὑπεραίρηται, ἢ γουν ἵνα μὴ ὑπερηφανεύηται. Ἐὰν οὖν ὁ σκόλοψ τῆς σαρκὸς καὶ ὁ ἄγγελος σατᾶν σημαίνωσι τὴν ἐπιθυμίαν τῆς σαρκὸς, φανερόν ἐστιν, ὅτι ὁ θεὸς ἐθεράπευσε τὸ πάθος διὰ τοῦ πάθους, τὴν ὑπερηφάνειαν διὰ τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀμάρτημα δι' ἄλλου ἀμαρτήματος. Τίς δὲ οὐ βλέπει, πόσον ἄτοπον καὶ παράλογόν ἐστι τοῦτο; Δεύτερον δὲ ἐλέγχονται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Παύλου, ὅστις μεγαλοφώνως κηρύττει, λέγων· « Χριστῷ συνεσαύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγώ, καὶ ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ

Τερτουλ. περὶ Σεμ- νότ. καὶ Ἰε- ρων. ἐν κ. 4. τῆς πρὸς Γαλ. Κυπρ. περὶ ὀνητ. Θεοφύλ. αὐτ. Θεοδώριτ. αὐτ.

Αὐγους. 2. 2. εἰς τὸν 58. Καλ. καὶ β. 3. κ. 7. κατὰ τῆς 2 ἐπισ. Πε- λαγ. καὶ Ἰε- ρων. πρὸς Εὐσεβ. περὶ φύλακ. τῆς παρθεν.

Γαλ. 2. 20

» θεοῦ ». Πῶς οὖν εἰς τὸν συνεσταυρωμένον τῷ Χριστῷ ἐχώρει ἐπιθυμία σαρκική; πῶς ὁ μὴ ζῶν, ἀλλὰ νεκρὸς κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς σαρκός, ἐκολαφίζετο ὑπ' αὐτῶν; ὅπου κατοικεῖ ὁ Χριστὸς ἢ αὐτοκαθαρότης, ἐκείθεν φυγαδεύεται πᾶσα ἀκάθαρτος ἐπιθυμία. Ἀκούσατε ἄλλην ἑρμηνείαν, ἣτις ἔχει βάσιν τὴν γνώμην ἐκείνου τοῦ θαυμασίου ἀνδρός, ὅστις περισσότερον πάντων εὐλαβήθη τὸν Παῦλον, καὶ περισσότερον πάντων ἐκοπίασεν, ἵνα κατανοήσῃ καὶ διερμηνεύσῃ τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ. Σκόλοψ ἐστὶ πᾶν ξύλον, ἔχον ὀξύτατον τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων αὐτοῦ· σκόλοψ δὲ λέγεται καὶ ὁ σταυρὸς, τὸ βασανιστικώτατον ὄργανον· σκόλοψ δὲ, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἐδόθη μοι, ἵνα φανερώσῃ τὴν ὀξύτάτην καὶ πληκτικωτάτην ὀδύνην· σκόλοψ δὲ τῆ σαρκί, εἶπεν, ἵνα δηλοποιήσῃ, ὅτι οὐ μόνον ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ σὰρξ ἠσθάνετο τῆς τοιαύτης ὀδύνης τὴν βάσανον. Σατᾶν δὲ σημαίνει κατὰ τὴν ἑβραϊκὴν διάλεκτον τὸν ἐπίβουλον καὶ ἀντικείμενον· ὅθεν ἄγγελος σατᾶν ἐστὶν ὑπηρέτης τοῦ ἐπιβόλου καὶ ἐχθροῦ, ἡγουν τοῦ διαβόλου· ὑπηρέτης δὲ τοῦ διαβόλου γίνεται ὅστις ἐμποδίζει τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἄγγελον οὖν σατᾶν ὠνόμασε πάντα ἄνθρωπον ἐναντιούμενον καὶ ἐμποδίζοντα τὸ σωτήριον κήρυγμα τῆς πίστεως, ἐξόχως δὲ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Καλκέα, ὅστις πολλὰ κακὰ ἐποίησεν αὐτῷ, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἐναντιοῦτο εἰς τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα· αὐτὸς ἐγένετο σκόλοψ, ἡγουν ὀδύνη καὶ πόνος καὶ σταυρὸς εἰς τὴν

Ὁ. Χρυσ.
Αὐτ.

2. Τρω. 4.
14, 15.

καρδίαν αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὐδὲν ἕτερον τοσοῦτον ἐπεθύμει ὁ παμμακάριστος, ὅσον τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πολυπλασιασμόν τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν ἀπολαυσις τῶν ποθουμένων ἐπαίρει τὴν καρδίαν, ἡ δὲ τούτων ἀποτυχία ταπεινοῖ τὰ φρονήματα· εὐκολα δὲ εἰς τὸν καιρὸν τῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας προχωροῦσιν τῆς ὑπερηφανείας οἱ λογισμοί, εἰς δὲ τὸν καιρὸν τῆς θλίψεως καὶ τῆς δυσυχίας φεύγει πᾶσα ἔπαρσις, καὶ ἔρχεται ἡ μετριοφροσύνη καὶ ἡ ταπεινώσις· διὰ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι ἐδόθη αὐτῷ ὁ σκόλοψ, ὁ ἄγγελος σατᾶν, ἵνα κολαφίζῃ αὐτόν, ἵνα μὴ ὑπεραίρηται, τὴν ὑπερβολὴν ἀναλογιζόμενος τῶν ἀποκαλύψεων. Ἡ ὑπερβολὴ τῶν ἀποκαλύψεων ἀνεβίβαζε τὸν νοῦν αὐτοῦ εἰς τὰ ὑπερήφανα φρονήματα· ὁ Ἀλέξανδρος ἐμποδίζων τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα καὶ καταθλίβων αὐτόν, κατεβίβαζε τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς τῆς ταπεινοφροσύνης τὰ διανοήματα.

Ἵπὲρ τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἰρηκέ μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται· ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν τρίτην δέησιν εἰσήκουσεν αὐτοῦ ὁ τρισυπόστατος θεός, καὶ ἀπεκρίθη

Κορ. 12
8.

9.

πρὸς αὐτόν, λέγων· ἀρκετὴ ἐστὶ πρὸς βοήθειάν σου κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἡ δοθεῖσά σοι χάρις μου· δι' αὐτῆς λαλεῖς γλώσσας, ἰατρεύεις ἀσθενεῖς, διώκεις δαιμόνια, ἀνισταῖς νεκρούς· αὐτὴ ἡ χάρις ἀρκεῖ σοι· « Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου ». Μὴ ζητῆς, ἵνα ἀποστήσω ἀπὸ σοῦ τοὺς διώκτας τῆς πίστεως· ἐὰν οὐδεὶς ἐναντιῆται εἰς τὸ κήρυγμα, σὺ δὲ ὑπάρχῃς ἰσχυρὸς καὶ κραταῖός ἐν πλούτῳ καὶ δυνάμει καὶ ἐξουσίᾳ, οὐδεὶς νομίζει τὸ κήρυγμα τῆς πίστεως ἔργον τῆς δυνάμεώς μου· ὅσον δὲ σὺ μὲν ὑπάρχεις ἀσθενέστερος, οἱ δὲ διώκται δυνατώτεροι, ἡ δὲ πίστις ἐφ' ἀπλοῦται, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστευόντων πολυπλασιάζεται, τοσοῦτον παρῤῥησιάζεται τῆς δυνάμεώς μου ἡ τελειότης· « Ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται ».

Ὅπου φύσεως ἀδυναμία, ἐκεῖ ἐπιλάμπει τῆς δυνάμεώς μου τὸ ὑπερτέλειον κράτος. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ θεόκλητος Παῦλος, οὐ μόνον ἔπαυσε τὴν ὑπὲρ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐναντίων δέησιν, ἀλλὰ καὶ πλήρης ἡδονῆς ἔκαυχᾶτο περισσότερο ἐν ταῖς ἀσθενείαις αὐτοῦ· « Ἦδιστα οὖν μᾶλλον » καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου ». Ἐπειδὴ, λέγει, ἐν αὐταῖς ταῖς ἀδυναμίαις μου φανεροῦται ἡ τελειότης τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ, διὰ τοῦτο ἐγὼ μετὰ μεγίστης ἡδονῆς καυχῆσομαι περὶ τοῦ, ὅτι εἰμι ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος· « Ἴνα ἐπισκηνώσῃ » ἐπ' ἐμέ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ ». τουτέστιν, ἵνα ἐνδυναμώσῃ με ὁ Ἰησοῦς Χριστός πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀποστολικοῦ μου ἐπαγγέλματος.

